

*Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу
Тернопільський національний економічний університет*

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У НІМЕЧЧИНІ

Соціальне підприємництво стає досить дієвим засобом досягнення сталого розвитку суспільства в сучасних економічних умовах. Для його популяризації необхідно вивчати зарубіжний досвід, розробляти законодавчу базу і створювати власну теоретичну базу.

Як довгостроковий інструмент вирішення проблем суспільства соціальне підприємництво вже давно являється закріпленим трендом у країнах Західної Європи. Німеччина не є виключенням.

У цій країні зараз діє більше 100 тисяч соціальних підприємств. В них задіяно біля 2,5 млн працівників, і що є важливо, дана сфера зростає дуже стрімко. Німецьке суспільство усвідомило позитивний вплив даної моделі бізнесу, що спричинило значні зміни.

Держава розуміє та підтримує даний вид діяльності, а також сприяє його розвитку. Здійснюється це і на внутрішньому політичному рівні, і на економічному та міжнародному. Наприклад державне фінансування, урядові програми, надання ресурсів від ЄС, підтримка федеральними банками тощо.

Значна підтримка соціального підприємництва відчувається і з боку громади. За останні роки як інноваційний варіант фінансування дуже популярними стали краудфандінгові платформи та групові інвестиції.

На сьогоднішній день можна спостерігати тенденцію підвищення інтересу до даного виду підприємницької діяльності в університетах. Це підштовхнуло для заснування PhD з соціального підприємництва.

До мінусів та бар'єрів відносяться наступні проблеми:

- старі інституції – багато заходів здійснюється через ЄС;
- соціальні підприємства розглядаються як неповноцінні компанії;
- проблема в отриманні коштів (зокрема, на ранній стадії і фазі росту).

Вже понад 20 років у Німеччині діє організація Social Impact, котра займається підтримкою і наданням консультацій соціальним підприємствам, позиціонуючи себе як «агентство соціальних інновацій». Завдяки допомозі експертів з Social Impact вже кілька тисяч стартапів із соціальною місією розпочали свою роботу. В 2011 році запровадили інкубаційну програму Social Impact labs. Це платформа для соціальних підприємців та фрілансерів з пропозицією робочого простору, необхідного навчання та можливістю познайомитись з потенційними партнерами. Тут

соціальні підприємці розглядаються як «фантазери та крайні реалісти з інноваційними рішеннями найбільш гострих соціальних проблем суспільства», які керуються місією соціального поліпшення [2].

Найбільш успішні соціальні підприємства у Німеччині:

– Університет Кірону являється міжнародним університетом для біженців. Тут біженці забезпечуються вищою освітою світового класу, а також можливістю отримати вищу освіту в університеті безкоштовно. У будь-який час, в будь-якому місці, безкоштовно. Місія полягає в усуненні бар'єрів, з якими стикаються біженці під час спроб отримати доступ до вищої освіти, завдяки усуненню плати за навчання та зарахування на основі результатів. Дипломи будуть надані у співпраці з державними університетами і відповідно до правових вимог.

– Quartiermeister – це пиво. З кожною купленою пляшкою Quartiermeister, покупець вносить свій вклад в підтримку соціальних ініціатив і проектів у цьому районі. 100% прибутку, що отримує Quartiermeister за рахунок продажу пива піде на соціальні проекти в тих областях, де Quartiermeister був випитий.

– Linguedo допомагає іноземним медсестрам з поганою ситуацією в своїх країнах знайти роботу в лікарнях Німеччини. Вони отримують позицію, підтримку у пошуку доступного житла і безкоштовні мовні курси.

– 3D переробка сміття (3D Recyclement) – виробляє волокна для 3D друку з пластикових відходів, що сприяє працевлаштуванню жінок-мігранток і їх професійній підготовці. Це робить свій внесок в сталий розвиток 3D поліграфічної промисловості та підвищення зайнятості населення.

– Stich by Stich – заручившись допомогою жінок-біженців, які є професійними кравчинями, цей проект спрямований на створення майстерень із пошиття, які здатні запропонувати швидке і ефективне серійне виробництво в малих масштабах для нових місцевих модних марок.

– CodeDoor – тут молоді біженці від 13 до 30 років набувають навичок програмування на подарованих чи пожертвованих ноутбуках. З подарованими ноутбуками біженців запрошують у приміщення, де вони вивчають програмування і вводяться в мережу компаній, де вони могли б знайти роботу пізніше.

– MealSaver – це мобільний додаток, що об'єднує гастрономію зі споживачем, в боротьбі із харчовими відходами. Партнери програми пропонують свої надлишки продуктів за мінімальною ціною.

– Refugee Canteen – академія біженців, яка дозволяє проходити навчання з професійної кулінарії. На другому етапі вони проходять підготовку в їдальнях, а пізніше отримують підтримку, щоб знайти роботу в ресторанах [3].

література:

1. Березяк І. І. Зарубіжний досвід та вітчизняні реалії становлення соціального підприємництва / І. І. Березяк // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : збірник наукових праць / ред. кол. : І. Д. Пасічник, О. І. Дем'янчук. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. – Випуск 25. – С. 31–36.

2. Назарук В. Соціальні підприємства – новий тренд в Україні [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://nv.ua/ukr/opinion/nazaruk/sotsialni-pidprijemstva-novij-trend-v-ukrajini-338577.html>

3. Jörg Fürstenberger, Social impact gGmbH, Kiew, 16th November, 2016 [Електронний ресурс] / Режим доступу : <https://drive.google.com/file/d/0B6tjJF2tZgGHQTRUUEFIc0JVT0E/view>